

будь-якому зобов'язанні з множинністю осіб [4, с. 148].

Так само як в часткових і солідарних зобов'язаннях, у субсидіарних може застосуватись така підстава припинення зобов'язання як прощення боргу. Оскільки додатковий боржник повинен виконати зобов'язання у випадку невиконання останнього основним боржником, то можна зробити висновок, що у разі прощення боргу кредитором основному боржнику, таке зобов'язання припиняється і для субсидіарного боржника також.

Враховуючи вище наведене, можна зробити висновок, що застосування прощення боргу як підстави припинення цивільно-правових зобов'язань з множинністю осіб має свої особливості та наслідки для учасників залежно від виду множинності.

Література

1. The Principles of European Contract Law // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.trans-lex.org/400200/_pec1/#head_8

2. Продаєвич І.В. Припинення зобов'язань неможливістю виконання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v42/30.pdf>

3. Сибіга С.Е. Прощення боргу за солідарними договірними зобов'язаннями. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2016. Вип. 2. Том 1. С. 108-112. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo02/part_1/27.pdf

4. Трут Д.В. Цивільно-правові зобов'язання з множинністю осіб: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014.

УДК 342.6:342.922 342.6:342.922 (043.2)

Сопілко І. М., д.ю.н., професор,

Трюхан О. І., студент магістратури,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Законодавча база, яка є нормативною основою для створення та діяльності громадських організацій в зарубіжних країнах, формується під впливом політичної, економічної, соціальної систем, історичної спадщини, розвинутих (або слабких) демократичних традицій, а також фактичного досвіду залучення громадян до активного громадянського життя. Як правило, порядок створення та діяльності громадських організацій визначається окремими законами. Натомість передумовою для становлення законодавства зарубіжних країн у сфері регулювання правового статусу громадських організацій є конституційні норми, які закріплюють право на об'єднання у різного роду неполітичні організації. Закріплене конституціями зарубіжних країн право на свободу об'єднання

є юридичною основою створення та діяльності громадських організацій. У свою чергу громадська організація – це одна із форм реалізації конституційного права на свободу об'єднання [1, с. 136].

Інститут громадських організацій є більш досконалим у країнах ЄС, ніж у країнах пострадянського правового простору, до якого, зокрема відноситься й Україна. Крім того, правову цінність становлять не тільки відповідні правові порядки, які встановлені в межах ЄС, але й інших розвинених державах, таких як США, Англія, Японія та ін. [2, с. 13].

Правове становище громадських організацій у Європі визначається документами загальної дії, до яких, зокрема, належать Фундаментальні принципи щодо статусу неурядових організацій у Європі від 05 липня 2002 р.та Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам - членам стосовно статусу неурядових організацій у Європі № CM/Rec (2007)14. У загальних рисах вони є дуже схожими, адже Рекомендації базуються на Загальних принципах. Як перші, так і другі носять рекомендаційний характер, а відтак не є обов'язковими в застосуванні. У юридичній літературі цілком правильно наголошується на тому, що таке явище є зрозумілим, адже навряд чи можна застосовувати один документ до стількох держав в імперативному порядку [3, с. 221].

Варто зазначити, що із самої назви наведених документів випливає, що в ЄС громадські організації іменуються неурядовими організаціями (далі – НУО). Цей термін підкреслює, що організація є незалежною від уряду, проте спрямовує свою діяльність на задоволення суспільних потреб і переслідує гуманітарні цілі.

Відтак у розумінні Загальних принципів НУО є добровільні самоврядні організації, а саме: асоціації, благодійні заклади, фонди, некомерційні корпорації, товариства і трасти, крім того, у пояснювальному Меморандумі до Фундаментальних принципів указується, що поняття «неурядова організація» є надзвичайно широким і охоплює профспілки та релігійні громади [4]. А в Рекомендаціях доповнюється, що вони створюються для реалізації некомерційних завдань засновників та членів [5].

Однак до числа неурядових організацій, згідно із цитованими документами, не належать політичні партії.

У даному аспекті варто наголосити на тому, що в міжнародній практиці відсутній єдиний термін, який би характеризував усі громадські організації. Як правило, використовується декілька термінів, так, в англomовній літературі це поняття – «непідприємницька організація» («non-for-profit organization»). Наступним за поширенням використання є термін «недержавна організація» («non-governmental organisation»), який використовується в багатьох країнах та в документах міжнародних організацій, таких як ООН, ЮНЕСКО, ЄС та ін.

Поняття «благодійна організація» («charity organisation») в основному

використовується в практиці діяльності громадських організацій Англії, однак там цей термін має набагато ширше значення, охоплює весь спектр суспільно корисних недержавних некомерційних організацій. Окрім зазначених, досить поширеними є використання таких понять, як «приватна добровільна організація» («private voluntary organisation»), громадська соціальна організація або організація громадянського суспільства («civil social organization») [6, с. 65].

Загалом для усіх аналізованих країн у межах даного пункту характерним є те, що громадські організації в них створюються з непідприємницькою метою та не розподіляють отриманого прибутку між засновниками й учасниками. Але привертає увагу те, що в кожній країні існують особливості, пов'язані із видами громадських організацій. А тому можна стверджувати, що чи не найважливішим дискусійним питанням є види громадських організацій.

Таким чином, законодавство кожної окремої країни в частині регламентації правового становища громадських організацій є досить багатоманітним та містить неоднакові підходи щодо визначення такого інституту, його видів, особливостей організаційної структури тощо. У зв'язку з цим взяти приклад якоїсь конкретної держави і впровадити в Україні немає можливості. Ми повинні вибудувати власну систему громадських організацій із притаманними тільки їм особливостями та, звісно, з урахуванням міжнародного досвіду.

Література

1. Меркулова К.О. Нормативно-правове регулювання адміністративно-правових відносин за участю громадських організацій / К.О. Меркулова // Часопис Київського університету права. – № 2. - 2013. - С. 136-140.
2. Зозуляк О.І. Непідприємницькі юридичні особи як суб'єкти цивільного права: теоретичний та практичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук / О.І. Зозуляк – К., 2017. – 21 с.
3. Парута Ю.І. Правовий досвід створення, діяльності та припинення громадських об'єднань в країнах Європейського Союзу: Збірник наукових праць за матеріалами Міжн. наук.-практ. конф. (26-27 вересня 2014 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України; Івано-Франківськ, 2014. С. 221–223.
4. Фундаментальні принципи щодо статусу неурядових організацій у Європі від 05 липня 2002 р.. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_209.
5. Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам – членам стосовно статусу неурядових організацій у Європі № CM/Rec (2007) 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_937.
6. Лысенко В.В. Регламентирование правового положения и функционирования неправительственных организаций в зарубежных странах / В.В. Лысенко // Государство и право. – 2009. – № 1. – С. 65–72.